

Otázky k přijímacím zkouškám do navazujícího magisterského studia obor Veřejná ekonomika a správa

Každá otázka má 1 správnou odpověď. Body za chybně zodpovězenou otázku se neodečítají (otázka je tedy hodnocena 1 bodem, pokud je správně zodpovězena a 0 bodů, pokud je zodpovězena chybně).

1. Označte pravdivé tvrzení:

- a) Z hlediska návratnosti dělíme veřejné příjmy na návratné a kapitálové
- b) Z hlediska časového (účelu) dělíme veřejné příjmy na běžné a kapitálové**
- c) Z hlediska návratnosti dělíme veřejné příjmy na daňové a nedaňové
- d) Z hlediska časového (účelu) dělíme veřejné příjmy na daňové a příležitostné

2. Daně můžeme charakterizovat jako:

- a) fakultativní, zákonem stanovené platby návratného a ekvivalentního charakteru vybírané od právnických osob ve prospěch veřejných rozpočtů.
- b) povinné, vyhláškou stanovené platby návratného a neekvivalentního charakteru vybírané výlučně od zahraničních fyzických a právnických osob ve prospěch veřejných rozpočtů.
- c) povinné, zákonem stanovené platby nenávratného a neekvivalentního charakteru vybírané od fyzických a právnických osob ve prospěch veřejných rozpočtů.**
- d) povinné, zákonem stanovené platby investičního a kapitálového charakteru vybírané od fyzických a právnických osob ve prospěch veřejných rozpočtů.

3. Jednorázově placené dávky, které jsou placeny z hodnoty zboží při přechodu státní hranice a odváděny do státního rozpočtu. Takto lze charakterizovat:

- a) Povinné platby do rozpočtu EU
- b) Cla**
- c) Administrativní poplatky
- d) Nic z výše uvedeného

4. Nejvyšší příjmy obcí tvoří příjmy:

- a) daňové**
- b) nedaňové
- c) transfery (dotace)
- d) ostatní.

5. V případě aplikace hlasovacího pravidla jednohlasné shody hrozí nebezpečí:
- Cyklického hlasování
  - Volebního paradoxu a jednovrcholových preferencí
  - Časových průtahů a tzv. vydírání jedincem.**
  - Cyklické výhry voliče mediána
6. Výskyt hlasovacího paradoxu znamená pro veřejnou volbu na principu většinového pravidla a při hlasování o více než dvou variantách dvě nebezpečí:
- Možnost cyklické volby a manipulace s pořadím hlasování o jednotlivých variantách**
  - Možnost jednovrcholových preferencí a extrémních názorů
  - Možnost výskytu voliče mediána a středového voliče
  - Možnost nedodržení dohod a chybného vyjevení preferencí
7. Podle institucionálního kritéria členíme statky na:
- Nerivalitní, nevyloučitelné
  - Soukromé, kolektivní
  - Veřejné, soukromé, netržní
  - Tržní, polotržní, netržní**
8. Podle zákona 83/1990, Sb. mají občané právo se svobodně sdružovat. Přitom platí, že:
- K výkonu tohoto práva není třeba povolení státního orgánu.**
  - K výkonu tohoto práva je třeba povolení státního orgánu.
  - K výkonu tohoto práva je třeba svolení krajského soudu.
  - K výkonu tohoto práva není třeba povolení státního orgánu, pokud se nejedná o sdružení nepovolené.
9. Označte pravdivé tvrzení:
- Občanská sdružení nesmějí v žádném případě vykonávat funkci státních orgánů. Nesmějí řídit státní orgány, mohou však ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy.
  - Občanská sdružení mohou vykonávat funkci státních orgánů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Mohou také v krizových situacích řídit státní orgány a ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy.
  - Občanská sdružení nesmějí vykonávat funkci státních orgánů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. V případech stanovených zákonem mohou řídit státní orgány a ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy.
  - Občanská sdružení nesmějí vykonávat funkci státních orgánů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Nesmějí řídit státní orgány a ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy.**
10. Mohou neziskové organizace podnikat?
- Z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů vyplývá všeobecný zákaz podnikání jako takového.
  - Z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů nevyplývá všeobecný zákaz podnikání jako takového, ale politickým stranám a nadacím zvláštní zákon přímo podnikání zakazuje.**
  - Z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů vyplývá všeobecný zákaz podnikání jako takového, ale politickým stranám a nadacím zvláštní zákon přímo podnikání povoluje.
  - Z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů nevyplývá všeobecný zákaz podnikání jako takového, ale církvím a občanským sdružením zvláštní zákon přímo podnikání zakazuje.

11. Je veřejná vysoká škola dotována ze státního rozpočtu?
- Jen v případě deficitního výsledku minulého roku.
  - Jen ta část, která se týká doplňkové činnosti
  - Ano.
  - Jen ta část, která se týká vědecko-výzkumné činnosti.
12. Elasticitu veřejných výdajů lze charakterizovat jako:
- Způsob měření ekonomické svobody
  - Vztah mezi procentní změnou veřejných výdajů a procentní změnou HDP**
  - Vztah mezi mírou ekonomické svobody a objemem veřejných výdajů
  - Podíl veřejných výdajů a veřejných příjmů
13. Pro neziskové organizace platí:
- dani podléhají v zásadě pouze příjmy z činností, ve kterých dosahují zisku, kromě příjmů z reklam a z pronájmu majetku
  - dani podléhají v zásadě pouze příjmy z činností, ve kterých dosahují zisku, včetně příjmů z reklam a z pronájmu majetku (mimo pronájmu státního majetku)**
  - příjmy z pronájmu státního majetku vždy podléhají zdanění
  - příjmy z reklamy podléhají zdanění, pouze jde-li o reklamu neetickou.
14. Mezi příčiny růstu veřejných výdajů patří:
- Změna preferencí vlivem růstu důchodu na hlavu
  - Změny v demografické struktuře a technologické změny
  - Inflace a demonstrační efekt
  - Platí vše výše uvedené**
15. Náklady a užítky veřejných výdajových programů lze rozdělit na reálné a peněžní. Platí, že:
- Peněžní vznikají v důsledku změn v relativních cenách, které se projevují při adaptaci ekonomiky na poskytované veřejné statky a na změny ve struktuře poptávky po zdrojích.**
  - Reálné vznikají v důsledku změn v relativních cenách, které se projevují při adaptaci ekonomiky na poskytované veřejné statky a na změny ve struktuře poptávky po zdrojích.
  - Reálné užítky nelze identifikovat.
  - Peněžní užítky nelze identifikovat.
16. Když užitek ze spotřeby u jednoho spotřebitele přímo (bez toho, aby „prošel“ cenovým mechanismem) ovlivňuje užitek druhého spotřebitele, hovoříme:
- Negativním statku
  - Produkční externalitě
  - Spotřebitelské externalitě**
  - Meritorním statku

17. V případě existence externality trh selhává, neboť:
- Nedokáže ocenit externí náklady, nepostihuje je cenovým mechanismem.**
  - Postihuje externalitu cenovým mechanismem, nicméně se zpožděním.
  - Kromě externích nákladů nedokáže trh cenovým mechanismem ocenit jiné náklady, než právě ty externí.
  - Existence externalit vytváří monopolní postavení.
18. Na trhu soukromého statku je možno poptávku charakterizovat funkcí $P = 46 - 6Q$. Celkové náklady firmy produkující tento statek jsou $TC = 153 + 4Q + 4Q^2$. Firma při produkci tohoto statku produkuje znečištění. Obyvatelům přilehlého města tak vznikají externí náklady ve výši $TEC = 1050 + 6Q + 2Q^2$. Určete množství statku produkované firmou a) v případě, že neuvažuje produkovanou externalitu (Q_1); b) v případě, že firma bude brát v úvahu externí náklady, jež působí (Q_2).
- $Q_1 = 3, Q_2 = 3$
  - $Q_1 = 2, Q_2 = 1$
  - $Q_1 = 3, Q_2 = 1$
  - $Q_1 = 3, Q_2 = 2$**
19. Jednoduchá daňová kvóta v roce 2008 v ČR je:
- cca 20%**
  - cca 55%
  - cca 85%
  - cca 25%
20. Veřejný sektor je:
- financován z veřejných financí, řízen a spravován veřejnou správou, rozhoduje se v něm cenovým mechanismem a podléhá veřejné kontrole
  - financován z veřejných financí, řízen a spravován veřejnou správou, rozhoduje se v něm veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole**
  - spojen s poskytováním veřejných statků, které jsou spotřebovávány individuálně
  - vždy efektivnější v poskytování veřejných služeb než sektor soukromý
21. Stát jako ekonomický subjekt je jedinečný následujícími vlastnostmi:
- Neefektivností a byrokracií
  - Neefektivností a daňovou spravedlností
  - Ziskovým charakterem v režimu centrálně plánované ekonomiky
  - Neziskovostí a možností donutit ostatní ekonomické subjekty k nějakému jednání**
22. Podle údajů ČSÚ činil v roce 2007:
- vládní deficit ČR 156,1 mld. Kč, tj. 1,6 % HDP, a vládní dluh 1 019,4 mld. Kč - tedy 28,7 % HDP.
  - vládní deficit ČR 56,1 mld. Kč, tj. 1,6 % HDP, a vládní dluh 1 019,4 mld. Kč - tedy 28,7 % HDP.**
  - vládní deficit ČR 56,1 mld. Kč, tj. 16 % HDP, a vládní dluh 1 019,4 mld. Kč - tedy 28,7 % HDP.
  - vládní deficit ČR 56,1 mld. Kč, tj. 1,6 % HDP, a vládní dluh 1 019,4 mld. Kč - tedy 28,7 % HDP.

23. Jako mikroekonomické tržní selhání označujeme například:

- a) Kolísání míry inflace
- b) Existenci drahých výrobků na trhu
- c) Existenci asymetrických informací**
- d) Existenci sociálních nerovností

24. Zajímá-li nás vhodné definování cílů veřejné politiky v zájmu dosažení společensky žádoucích efektů, hovoříme o:

- a) Alokační efektivnosti**
- b) Technické efektivnosti
- c) Tzv. „C-efektivnosti“
- d) Efektivnosti procesu výroby

25. Mezi příčiny neefektivnosti veřejného sektoru patří např.:

- a) Neziskovost
- b) Kategorie užitku a její individuální vnímání
- c) Tendence k monopolizaci
- d) Vše výše uvedené.**

26. Mezi vnější faktory efektivnosti veřejného sektoru *nepatří*:

- a) Politické uspořádání společnosti
- b) Fungování ziskového sektoru
- c) Výkonnost ekonomiky
- d) Kvalifikace a iniciativa pracovníků veřejného sektoru**

27. Mezi jednokriteriální metody ekonomických analýz nepatří:

- a) Metoda lexikografického uspořádání**
- b) Analýza účinnosti nákladů (CEA)
- c) Analýza nákladů a užitečnosti (CUA)
- d) Analýza nákladů a přínosů (CBA)

28. Pro analýzu nákladů a výnosů (CBA) platí:

- a) Náklady i výnosy jsou vyjádřeny v penězích**
- b) Jde při ní o minimalizaci rozdílu mezi náklady a výnosy
- c) Výsledky programů měřeny v podobě naturálních ukazatelů
- d) Hodnota ani cena efektů se nezjišťuje

29. Celkové daňové břemeno se skládá z:

- a) Přímého a administrativního zdanění
- b) Daňového výnosu, administrativních nákladů, nadměrného daňového břemene**
- c) Nadměrného daňového břemene a ztráty mrtvé váhy
- d) Elastických a neelastických administrativních nákladů

30. Náklady státní správy na organizaci daňového systému patří mezi:

- a) **Přímé administrativní náklady**
- b) Nepřímé administrativní náklady
- c) Náklady mrtvé váhy
- d) Přímé daňové břemeno

31. Důchodový efekt zdanění je spojen:

- a) Se zvýšením disponibilního důchodu
- b) Se snahou nahradit zdaněný produkt či aktivitu nějakou alternativou
- c) Se snahou vyhnout se zdanění
- d) **Se ztrátou části disponibilního důchodu.**

32. Označte správné (kompletní) tvrzení:

- a) Zákonný dopad daně je důležitý z hlediska daňové praxe – vyjadřuje, kdo je povinen ze zákona platit daň
- b) Ekonomický dopad zdanění ovlivňuje ceny, výstupy a individuální důchody
- c) **Platí a) i b)**
- d) Neplatí a) ani b)

33. Pro přesun a dopad daně platí:

- a) Čím je poptávka pružnější a současně nabídka méně elastická, tím větší část daně ponese poptávající
- b) **Čím je poptávka pružnější a současně nabídka méně elastická, tím větší část daně ponese nabízející**
- c) Čím je nabídka pružnější a současně poptávka méně elastická, tím větší část daně ponese nabízející
- d) Čím je poptávka pružnější a současně nabídka méně elastická, tím menší část daně ponese nabízející

34. Označte, co *neplatí* pro omezení vlády při tvorbě ekonomických rozhodnutí:

- a) Vláda nemá a nemůže mít všechny relevantní informace
- b) Nemá k dispozici dokonalou znalost kauzálních souvislostí
- c) Má omezenou kontrolu nad byrokratickým aparátem
- d) **Vláda má vliv na ekonomické chování soukromých subjektů a může je dokonale odhadnout**

35. Rozpočtový přebytek či deficit jsou vyjádřením:

- a) Neschopnosti vlády splácet své závazky
- b) **Krátkodobé fiskální nerovnováhy**
- c) Dlouhodobé fiskální nerovnováhy
- d) Neschopnosti soukromého sektoru krýt závazky veřejného sektoru

36. Převis rozpočtových výdajů nad rozpočtovými příjmy v daném rozpočtovém roce (bez započtení úroků z veřejného dluhu) nazýváme:
- a) Celkový deficit
  - b) Primární deficit**
  - c) Průměrný deficit
  - d) Sekundární deficit
37. Strukturální (aktivní) složka fiskální nerovnováhy:
- a) Vzniká na základě rozhodnutí vlády
  - b) Je nástrojem fiskální politiky vlády
  - c) Může být způsobeno snahou rozložit důsledky výdajového šoku do více let
  - d) Platí vše výše uvedené**
38. Označte *nesprávné* tvrzení:
- a) Neoklasický přístup hodnotí deficit negativně a odmítá jej
  - b) Keynesiánský přístup hodnotí aktivní deficit negativně a odmítá jej**
  - c) Keynesiánský přístup hodnotí aktivní deficit pozitivně a v určitých případech jej doporučuje
  - d) Neoricardiánský přístup popírá makroekonomické důsledky deficitu
39. Pokud se týká charakteru služeb, které poskytuje odvětví školství, pak lze obecně říci, že:
- a) jedná se o statky čistě veřejné - vyloučení ze spotřeby je možné, neustále vzrůstající počet spotřebitelů nemá vliv na kapacity a nebezpečí přetížení, a tím i snížení kvality pro všechny spotřebitele
  - b) nejedná se o statky čistě veřejné - vyloučení ze spotřeby je možné, naopak neustále vzrůstající počet spotřebitelů znamená tlak na kapacity a nebezpečí přetížení, a tím i snížení kvality pro všechny spotřebitele**
  - c) Jedná se o statky pod ochranou, s výjimkou základního školství
  - d) Jedná se o veřejné statky, protože jsou poskytovány státem.
40. Efektivní poskytování čistých kolektivních statků na soukromé (tržní) bázi je problematické protože:
- a) Vzniká příliš vysoká poptávka, neboť každý spotřebitel si chce zakoupit svoji vlastní jednotku tohoto zboží
  - b) Dojde k nadprodukcí, neboť soukromý sektor je výkonnější než veřejný
  - c) Tím, že se spotřebitelé mohou rozhodnout nezaplatit plné náklady produkce statku, dojde k příliš nízké poptávce a nepokrytí nákladů**
  - d) Vzniká příliš nízká poptávka, neboť soukromé poskytování veřejných statků vede k vyšším marginálním nákladům než veřejné poskytování

